

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 171 (XV) — Nr. 559

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRÂRI ȘI ALTE ACTE

Luni, 4 august 2003

SUMAR

	Pagina	Nr.	Pagina
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE			
Decizia nr. 263 din 24 iunie 2003 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1, 23, 24 și 25 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/1999 privind protecția chiriașilor și stabilirea chiriei pentru spațiile cu destinația de locuințe, aprobată cu modificări prin Legea nr. 241/2001....	1-3		
Decizia nr. 273 din 26 iunie 2003 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 26, 28 și 28 ² din Codul de procedură penală.....	3-5		
		Decizia nr. 274 din 26 iunie 2003 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 362 alin. 1 lit. d) din Codul de procedură penală	6-8
		HOTĂRÂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI	
		867. — Hotărâre pentru aprobarea Regulamentului privind racordarea utilizatorilor la rețelele electrice de interes public.....	8-16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 263

din 24 iunie 2003

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1, 23, 24 și 25 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/1999 privind protecția chiriașilor și stabilirea chiriei pentru spațiile cu destinația de locuințe, aprobată cu modificări prin Legea nr. 241/2001

Nicolae Popa — președinte
Costică Bulai — judecător
Nicolae Cochinescu — judecător
Constantin Doldur — judecător
Kozsokár Gábor — judecător
Petre Ninosu — judecător
Șerban Viorel Stănoiu — judecător
Lucian Stângu — judecător
Ioan Vida — judecător
Aurelia Popa — procuror
Maria Bratu — magistrat-asistent

urgentă a Guvernului nr. 40/1999 privind protecția chiriașilor și stabilirea chiriei pentru spațiile cu destinația de locuințe, aprobată cu modificări prin Legea nr. 241/2001, excepție ridicată de Gheorghe Păduraru, Virginia Păduraru, Gina Păduraru și Darius Marian Dumitrașcu în Dosarul nr. 8.107/2002 al Judecătoriai Sectorului 5 București.

La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate, făcând referire la jurisprudența Curții Constituționale, care a statuat că textele ce fac obiectul excepției sunt constituționale.

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1, 23, 24 și 25 din Ordonanța de

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 28 ianuarie 2003, pronunțată în Dosarul nr. 8.107/2002, **Judecătoria Sectorului 5 București a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1, 23, 24 și 25 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/1999 privind protecția chiriașilor și stabilirea chiriei pentru spațiile cu destinația de locuințe, aprobată cu modificări prin Legea nr. 241/2001**, excepție ridicată de Gheorghe Păduraru, Virginia Păduraru, Gina Păduraru și Darius Marian Dumitrașcu în Dosarul nr. 8.107/2002 al Judecătoriei Sectorului 5 București.

În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține că dispozițiile criticate încalcă principiul egalității cetățenilor în fața legii, consacrat în art. 16 alin. (1) din Constituție, întrucât prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/1999 „s-a introdus un regim de protecție diferențiat, scindând chiriașii — cetățeni ai aceleiași țări — în chiriași ai unităților locative de stat și chiriași ai persoanelor particulare, care au redobândit de la stat imobilele, după 1989“.

Instanța de judecată apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

Potrivit prevederilor art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate. De asemenea, în conformitate cu dispozițiile art. 18¹ din Legea nr. 35/1997, cu modificările ulterioare, s-a solicitat punctul de vedere al instituției Avocatul Poporului.

Guvernul apreciază că dispozițiile criticate nu contravin principiului egalității cetățenilor în fața legii. Se arată că textele legale criticate au în vedere, pe de o parte, suprafețele locative deținute de stat sau de unitățile administrative ale acestuia, iar pe de altă parte, suprafețele cu destinația de locuință aflate în proprietatea unei persoane fizice. Pornind de la aceste două ipoteze diferite, se ajunge la două soluții, de asemenea diferite, așa cum au fost ele consacrate de ordonanța de urgență. În primul caz soluția este impusă de ideea că statul este obligat să ia măsuri de protecție socială față de cetățeni, pe când în al doilea caz intervine principiul garantării dreptului de proprietate privată, în contextul limitelor prevăzute de lege. Cu privire la invocarea neconstituționalității art. 25 din ordonanța criticată, se arată că, în jurisprudența sa, Curtea a statuat că instituirea regulilor de desfășurare a procesului în fața instanțelor judecătorești este de competența exclusivă a legiuitorului, potrivit art. 125 alin. (3) din Constituție. Legiuitorul poate institui, în considerarea unor situații deosebite, reguli speciale de procedură, precum și modalități de exercitare a drepturilor procedurale.

Avocatul Poporului, în punctul său de vedere, arată că textele legale criticate nu contravin prevederilor constituționale. Este invocată în acest sens jurisprudența Curții, care, prin Decizia nr. 347 din 10 decembrie 2002 și prin Decizia nr. 113 din 24 aprilie 2001, a statuat că dispozițiile legale sunt constituționale.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului și al Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 144 lit. c) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (1) și ale art. 2, 3, 12 și 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Excepția are ca obiect dispozițiile art. 1, 23, 24 și 25 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/1999 privind protecția chiriașilor și stabilirea chiriei pentru spațiile cu destinația de locuințe, aprobată cu modificări prin Legea nr. 241/2001, a căror redactare este următoarea:

— Art. 1: *„Contractele de închiriere privind suprafețele locative cu destinația de locuințe, precum și cele folosite de așezămintele social-culturale și de învățământ, de partide politice, de sindicate și de alte organizații neguvernamentale, legal înregistrate, prelungite sau reînnoite conform Legii nr. 17/1994 și aflate în curs de executare la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență, se prelungesc de drept pentru o perioadă de 5 ani de la data intrării în vigoare a acesteia, în aceleași condiții, cu excepția nivelului chiriei.“;*

— Art. 23: *„(1) Proprietarii au dreptul să ceară și să obțină mutarea chiriașilor din spațiile cu destinația de locuință pe calea unui schimb obligatoriu.*

(2) Pentru aceasta proprietarul este obligat să pună la dispoziție chiriașului, cu contract de închiriere, un alt spațiu cu destinația de locuință în aceeași localitate sau într-o altă localitate cu acordul chiriașului, cu asigurarea exigențelor minime prevăzute în anexa nr. 1 la Legea nr. 114/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

(3) Dacă locuința oferită în schimb este proprietatea altei persoane, contractul de închiriere se încheie de către aceasta pentru un termen care nu poate fi mai mic decât cel prevăzut în contractul inițial.“;

— Art. 24: *„(1) Chiriașul nu este obligat să se mute, dacă în locuința care i se oferă în schimb nu i se asigură suprafața locuibilă și numărul de camere la care este îndreptățit conform anexelor nr. 1 și 2 la prezenta ordonanță de urgență, dar nici nu poate pretinde o suprafață locuibilă sau un număr de camere mai mare decât cele la care este îndreptățit potrivit prezentei ordonanțe de urgență sau decât cele pe care le deține cu chirie și nici condiții mai bune de locuit decât cele pe care le are în locuința din care urmează să se mute.*

(2) Nu i se va putea cere chiriașului să se mute într-o locuință insalubră și nici să accepte o locuință lipsită de dependențele strict necesare — bucătărie, baie, WC —, prevăzute în contractul de închiriere a locuinței din care urmează să se mute.

(3) Chiriașul nu va putea însă să invoce, ca motiv al refuzului de a se muta, faptul că locuința oferită este situată într-un cartier periferic, că este mai puțin confortabilă datorită felului diferit de încălzire, că nu are curte ori datorită etajului la care se află locuința oferită în schimb.

(4) Chiriașul poate fi evacuat și din garajul deținut, dacă acesta a aparținut, la data preluării de către stat, locuinței din care urmează să se mute, chiar dacă proprietarul nu poate să îi ofere chiriașului un alt garaj la schimb.“;

— Art. 25: *„Litigiile dintre proprietari și chiriași, legate de schimbul obligatoriu de locuință, sunt de competența judecătoriei în raza căreia se află imobilul. Hotărârea pronunțată de judecătorie poate fi atacată cu recurs. Hotărârea instanței de recurs este definitivă și irevocabilă.“*

Examinând excepția de neconstituționalitate ridicată, Curtea constată că aceasta este neîntemeiată și, în consecință, urmează să fie respinsă.

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/1999, în ansamblu, precum și unele dintre articolele ei au mai făcut obiectul controlului de constituționalitate, iar Curtea, prin mai multe decizii, a statuat în sensul constituționalității lor.

Astfel, prin Decizia nr. 224 din 7 decembrie 1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 76 din 21 februarie 2000, și prin Decizia nr. 157 din 22 aprilie 2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 411 din 12 iunie 2003, Curtea a decis că instituirea de regimuri juridice diferite în situații care impun rezolvări diferite nu poate fi apreciată drept o încălcare a principiului egalității în fața legii. Așa se explică de ce în cazul chirieșilor statului, unde protecția socială se realizează și prin reînnoirea contractului de închiriere, nu își găsește aplicare

schimbul obligatoriu de locuință, în timp ce în cazul chirieșilor din locuințele retrocedate, domeniu în care prevaleară principiul garantării dreptului de proprietate, s-a impus consacrarea unui atare schimb.

Curtea reține că statul, chemat să medieze conflictul locativ dintre proprietarul persoană fizică și chiriaș, a procedat corect, asigurându-i primului posibilitatea valorificării atributelor dreptului său de proprietate, îngrijindu-se totodată de protecția celui de-al doilea împotriva unor eventuale abuzuri, prin instituirea unor exigențe rezonabile fără a căror satisfacere chiriașul nu poate fi obligat să elibereze locuința.

Atât considerentele, cât și soluțiile din aceste decizii își păstrează valabilitatea și în prezenta cauză, neintervenind elemente noi de natură a determina o reconsiderare a jurisprudenței Curții.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 alin. (3) și al art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1, 23, 24 și 25 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/1999 privind protecția chiriașilor și stabilirea chiriei pentru spațiile cu destinația de locuințe, aprobată cu modificări prin Legea nr. 241/2001, excepție ridicată de Gheorghe Păduraru, Virginia Păduraru, Gina Păduraru și Darius Marian Dumitrașcu în Dosarul nr. 8.107/2002 al Judecătoriei Sectorului 5 București.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 24 iunie 2003.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. **NICOLAE POPA**

Magistrat-asistent,
Maria Bratu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 273

din 26 iunie 2003

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 26, 28 și 28² din Codul de procedură penală

Nicolae Popa	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Nicolae Cochinescu	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Petre Ninosu	— judecător
Șerban Viorel Stănoiu	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Ioan Vida	— judecător
Cristina Nicoară	— procuror
Florentina Geangu	— magistrat-asistent

nr. 5.306/2001 al Curții Supreme de Justiție — Secția penală.

La apelul nominal se prezintă avocat Elena Oancea pentru autorul excepției, lipsind celelalte părți, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Cauza fiind în stare de judecată, reprezentantul autorului excepției pune concluzii de admitere, susținând oral motivele de neconstituționalitate a textelor de lege criticate, expuse în notele scrise depuse la dosar.

Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată, susținând că art. 26, 28 și 28² din Codul de procedură penală nu contravin prevederilor constituționale invocate în motivarea excepției.

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 26, 28 și 28² din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Adrian Popa în Dosarul

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 11 februarie 2003, pronunțată în Dosarul nr. 5.306/2001, **Curtea Supremă de Justiție — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 26, 28 și 28² din Codul de procedură penală**, ridicată de Adrian Popa, inculpat recurent în dosarul menționat.

În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul excepției, trimis în judecată pentru mai multe infracțiuni de înșelăciune săvârșite în timp ce avea calitatea de militar, susține că dispozițiile legale criticate sunt contrare prevederilor constituționale ale art. 16 cu referire la art. 4 alin. (2). În opinia sa, constituie o discriminare nepermisă faptul că o categorie aparte de cetățeni nu sunt justițiabili ai instanțelor de drept comun, ci ai unor instanțe speciale cum sunt instanțele militare, chiar și în condițiile în care infracțiunile de care sunt învinuiți nu au nici o legătură cu viața militară, așa cum este cazul său. De asemenea, el mai arată că instanțele militare nu sunt instanțe independente, așa încât nu este respectat dreptul său de acces liber la justiție, garantat de art. 21 din Constituție. În plus, instanțele militare, nefiind instanțe independente, nu îndeplinesc nici cerințele art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, iar potrivit art. 20 din Convenție, legile interne privitoare la drepturile omului trebuie interpretate și aplicate în raport cu acele dispoziții. În fine, autorul excepției mai susține că dispozițiile legale criticate aduc atingere și prevederilor art. 49 alin. (2) din Constituție, deoarece restrângerea dreptului său de a fi judecat de o instanță independentă este disproporționată față de ponderea unui eventual interes public ce a avut în vedere această restrângere.

Curtea Supremă de Justiție — Secția penală consideră că excepția este neîntemeiată. Se arată că existența unei competențe personale nu exclude egalitatea cetățenilor în fața legii, întrucât atragerea competenței în funcție de calitatea infractorului nu se face în mod discriminatoriu, ci în raport cu specializarea cerută de calitatea de militar pe care acesta o are. Stabilirea competenței după calitatea persoanei este atributul legiuitorului, conform art. 125 alin. (3) din Constituție, iar legiuitorul poate institui, în considerarea unor situații deosebite, reguli speciale de procedură, fapt care nu este contrar principiului egalității cetățenilor în fața legii și a autorităților publice, atâta timp cât aceste reguli asigură egalitatea cetățenilor în utilizarea lor. Dispozițiile legale criticate nu încalcă nici prevederile art. 21 din Constituție, referitoare la accesul liber la justiție, deoarece acesta nu presupune accesul la toate structurile judecătorești. Instanța conchide că dispozițiile legale criticate nu contravin prevederilor constituționale.

Potrivit dispozițiilor art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a-și formula punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate. De asemenea, în conformitate cu dispozițiile art. 18¹ din Legea nr. 35/1997, cu modificările ulterioare, s-a solicitat punctul de vedere al instituției Avocatul Poporului.

Guvernul apreciază că excepția ridicată este neîntemeiată, textele de lege criticate fiind în concordanță cu prevederile art. 125 alin. (3) și ale art. 128 din Constituție. De

asemenea, arată că dispozițiile art. 26, 28 și 28² din Codul de procedură penală nu încalcă prevederile art. 16 din Constituție, deoarece nu se creează nici privilegii și nici discriminări, neîncălându-se vreunul dintre criteriile egalității în drepturi, enumerate în art. 4 din Constituție. În ceea ce privește necesitatea stabilirii de competențe speciale în raport cu calitatea unor categorii de persoane, se arată că acesta este un principiu unanim admis în doctrină și consacrat în legislația tuturor statelor.

Avocatul Poporului consideră că dispozițiile art. 26, 28 și 28² din Codul de procedură penală sunt constituționale. Se argumentează că principiul egalității nu înseamnă uniformitate, astfel că numai la situații egale trebuie să corespundă un tratament egal. Dimpotrivă, la situații diferite, tratamentul juridic nu poate fi decât diferit. Infracțiunile judecate de instanțele militare au un caracter specific, ce ține de obiectul infracțiunii sau de calitatea făptuitorului, chemat să respecte prevederi aplicabile calității de militar sau de salariat civil al anumitor autorități sau instituții publice. Prin reglementarea competenței instanțelor militare nu se creează discriminări, deoarece există o diferență de situație între militari și salariații civili ai unor autorități sau instituții, pe de o parte, și ceilalți cetățeni, pe de altă parte, ceea ce creează premisele diferenței de tratament juridic. Mai arată că dispozițiile legale criticate sunt conforme art. 125 alin. (3) și art. 128 din Constituție. În același timp, nu sunt încălcate nici prevederile art. 4 și 16 din Constituție, deoarece tuturor instanțelor militare li se aplică regulile referitoare la diferența de tratament juridic. În ceea ce privește încălcarea prevederilor art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, se arată că acestea implică dreptul la un proces echitabil, public și într-un termen rezonabil, judecat de către o instanță independentă și imparțială, stabilită prin lege, condiții care sunt asigurate în cazul judecării proceselor de către instanțele militare.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au transmis punctul lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile părților, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 144 lit. c) din Constituție și ale art. 1 alin. (1), ale art. 2, 3, 12 și 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 26, 28 și 28² din Codul de procedură penală, care stabilesc competența instanțelor militare. Textele criticate au următorul conținut:

— Art. 26: „*Tribunalul militar judecă în primă instanță:*

1. *infracțiunile săvârșite de militari până la gradul de căpitan inclusiv, cu excepția celor date prin legi în competența altor instanțe;*

2. *următoarele infracțiuni săvârșite de civili:*

a) *infracțiunile contra bunurilor aflate în proprietatea, administrarea sau folosința Ministerului Apărării Naționale,*

Ministerului de Interne, Ministerului Justiției — Direcția generală a penitenciarelor —, Serviciului Român de Informații, Serviciului de Informații Externe, Serviciului de Telecomunicații Speciale și Serviciului de Protecție și Pază, care prin natura sau destinația lor au un caracter militar sau interesează capacitatea de apărare ori siguranța statului;

b) infracțiunile prevăzute în art. 348—354 din Codul penal;

3. infracțiunile săvârșite în legătură cu serviciul de către salariații civili din Ministerul Apărării Naționale, Ministerul de Interne, Ministerul Justiției — Direcția generală a penitenciarelor —, Serviciul Român de Informații, Serviciul de Informații Externe, Serviciul de Telecomunicații Speciale și Serviciul de Protecție și Pază, cu excepția celor date prin lege în competența altor instanțe.;

— Art. 28: „Tribunalul militar teritorial:

1. judecă în primă instanță:

a) infracțiunile săvârșite de ofițerii superiori, cu excepția celor date prin lege în competența altor instanțe;

b) infracțiunile menționate în art. 27 pct. 1 lit. a), b) și c), săvârșite de militari până la gradul de căpitan inclusiv ori săvârșite în legătură cu serviciul de către salariații civili din Ministerul Apărării Naționale, Ministerul de Interne, Ministerul Justiției — Direcția generală a penitenciarelor —, Serviciul Român de Informații, Serviciul de Informații Externe, Serviciul de Telecomunicații Speciale și Serviciul de Protecție și Pază;

c) alte infracțiuni date prin lege în competența sa;

2. ca instanță de apel, judecă apelurile împotriva hotărârilor pronunțate în primă instanță de tribunalele militare, cu excepția infracțiunilor menționate în art. 279 alin. 2 lit. a) și a infracțiunilor contra ordinii și disciplinei militare sancționate de lege cu pedeapsa închisorii de cel mult 2 ani;

3. ca instanță de recurs, judecă recursurile împotriva hotărârilor pronunțate de tribunalele militare în cazul infracțiunilor menționate în art. 279 alin. 2 lit. a) și al infracțiunilor contra ordinii și disciplinei militare sancționate de lege cu pedeapsa închisorii de cel mult 2 ani, precum și în alte cazuri anume prevăzute de lege;

4. soluționează conflictele de competență ivite între tribunalele militare din raza sa teritorială.;

— Art. 28²: „Curtea Militară de Apel:

1. judecă în primă instanță:

a) infracțiunile prevăzute de Codul penal în art. 155—173 și art. 356—361, săvârșite de militari ori săvârșite în legătură cu serviciul de către salariații civili din Ministerul Apărării Naționale, Ministerul de Interne, Ministerul Justiției — Direcția generală a penitenciarelor —, Serviciul Român de Informații,

Serviciul de Informații Externe, Serviciul de Telecomunicații Speciale și Serviciul de Protecție și Pază;

b) infracțiunile săvârșite de judecătorii tribunalelor militare și ai tribunalelor militare teritoriale, precum și de procurorii militari de la parchetele militare de pe lângă aceste instanțe;

c) alte infracțiuni date prin lege în competența sa;

2. ca instanță de apel, judecă apelurile împotriva hotărârilor pronunțate în primă instanță de tribunalele militare teritoriale;

3. ca instanță de recurs, judecă recursurile împotriva hotărârilor pronunțate de tribunalele militare teritoriale în apel, precum și în alte cazuri anume prevăzute de lege;

4. soluționează conflictele de competență ivite între tribunalele militare teritoriale sau între tribunalele militare și tribunalele militare teritoriale ori între tribunalele militare din raza de competență a unor tribunale militare teritoriale diferite.“

Autorul excepției susține că aceste dispoziții, stabilind că o categorie aparte de cetățeni sunt supuși jurisdicției unor instanțe speciale, sunt contrare prevederilor constituționale ale art. 4 alin. (2) referitoare la criteriile egalității, ale art. 16 referitoare la egalitatea cetățenilor în fața legii și a autorităților, ale art. 21 referitoare la accesul liber la justiție, precum și celor ale art. 49 alin. (2) referitoare la restrângerea exercițiului unor drepturi sau libertăți. De asemenea, se susține și încălcarea art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, referitor la dreptul la un proces echitabil.

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că aceasta este neîntemeiată. Instituirea instanțelor militare, a căror competență este determinată de calitatea persoanelor de militari sau de angajați ai anumitor organe, este recunoscută în toate sistemele de drept și nu încalcă nici principiul egalității în drepturi, nici drepturile procesuale garantate în Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Existența unei competențe personale nu exclude egalitatea cetățenilor în fața legii, întrucât instituirea ei, care este atributul legiuitorului, așa cum se prevede în art. 125 alin. (3) din Constituție, nu se face în mod discriminatoriu, ci în raport cu specializarea cerută de calitatea de militar sau de angajat civil în forțele armate.

De asemenea, nu se încalcă dreptul de acces liber la justiție, deoarece dispozițiile legale criticate nu înlătură posibilitatea inculpatului de a beneficia de toate drepturile și garanțiile procesuale instituite prin lege, în cadrul unui proces echitabil.

Criticile de neconstituționalitate fiind neîntemeiate, excepția urmează să fie respinsă.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 alin. (3) și (6) și al art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 26, 28 și 28² din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Adrian Popa în Dosarul nr. 5.306/2001 al Curții Supreme de Justiție — Secția penală.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 26 iunie 2003.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. **NICOLAE POPA**

Magistrat-asistent,
Florentina Geangu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 274

din 26 iunie 2003

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 362 alin. 1 lit. d) din Codul de procedură penală

Nicolae Popa	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Nicolae Cochinescu	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Petre Ninosu	— judecător
Șerban Viorel Stănoiu	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Ioan Vida	— judecător
Cristina Nicoară	— procuror
Florentina Geangu	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 362 alin. 1 lit. d) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Gheorghe Slutu în Dosarul nr. 1.584/P/2002 al Tribunalului Vrancea — Secția penală.

La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Reprezentantul Ministerului Public, având în vedere jurisprudența Curții Constituționale, precum și legislația străină în materie, solicită respingerea excepției ca fiind neîntemeiată.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 24 februarie 2003, pronunțată în Dosarul nr. 1.584/P/2002, **Tribunalul Vrancea — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 362 alin. 1 lit. d) din Codul de procedură penală**, ridicată de Gheorghe Slutu, parte civilă în dosarul menționat.

În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul acesteia susține că prevederile art. 362 alin. 1 lit. d) din Codul de procedură penală, care limitează dreptul părții civile și al părții civilmente responsabile de a folosi calea de recurs a apelului doar în ceea ce privește latura civilă a cauzei, cu excluderea celei penale, creează o discriminare pentru aceste părți din proces, în raport cu inculpatul și cu Ministerul Public. Se încalcă astfel, în opinia autorului excepției, prevederile constituționale ale art. 16 alin. (1) și (2) referitoare la egalitatea în fața legii și a autorităților și cele ale art. 21 referitoare la accesul liber la justiție. Se limitează astfel, în mod forțat și artificial, controlul judiciar al instanțelor de apel și recurs, așa încât hotărârea de condamnare, chiar profund nedreaptă și părtinitoare, nu mai este supusă criticilor de netemeinicie și nelegalitate sub aspectul laturii penale.

Tribunalul Vrancea — Secția penală arată că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, deoarece dispoziția legală criticată nu restrânge accesul liber la justiție al părții civile și al părții civilmente responsabile, ci prevede posibilitatea exercitării căilor de atac potrivit intereselor legitime ale acestor părți, care privesc latura civilă a procesului penal și modul de soluționare a acesteia. Nu este limitată posibilitatea examinării de către instanța de control judiciar a cauzei sub toate aspectele de fapt și de drept, deoarece, potrivit art. 371 alin. 2 din Codul de procedură penală, instanța este obligată ca, în afara temeiurilor invocate și cererilor formulate de apelant, să examineze cauza sub toate aspectele de fapt și de drept. Textul de lege

criticat nu contravine prevederilor art. 16 și 21 din Constituție, deoarece limitele prevăzute în art. 362 alin. 1 lit. d) din Codul de procedură penală nu constituie o discriminare, ci garantează dreptul părților respective de a-și valorifica pretențiile în cadrul laturii civile a procesului penal.

Potrivit dispozițiilor art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a-și formula punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate. De asemenea, în conformitate cu dispozițiile art. 18¹ din Legea nr. 35/1997, cu modificările ulterioare, s-a solicitat punctul de vedere al instituției Avocatul Poporului.

Președintele Camerei Deputaților consideră că dispozițiile art. 362 alin. 1 lit. d) din Codul de procedură penală sunt constituționale. În motivarea acestui punct de vedere se arată că interdicția părții civile de a ataca latura penală a cauzei nu duce la o limitare a accesului liber la justiție, deoarece instanța de control judiciar sesizată de partea civilă nu poate fi împiedicată să constate, atunci când este cazul, că inculpatul a fost greșit achitat, pentru motivul că fapta imputată nu există sau că aceasta nu a fost săvârșită de el. Având deplină capacitate procesuală în ceea ce privește acțiunea civilă, partea civilă și partea responsabilă civilmente vor putea discuta în apelurile și recursurile lor și aspectele penale ale hotărârii atacate, dacă de modul în care au fost soluționate acestea depinde rezolvarea acțiunii civile. Dispoziția legală criticată este în concordanță cu prevederile art. 128 din Constituție, iar instituirea unor reguli privind accesul la justiție nu contravine prevederilor art. 16 și 21 din Constituție, atâta timp cât părților interesate le este asigurată folosirea căilor de atac. Interesele părții civile și ale părții responsabile civilmente privesc latura civilă a procesului penal și de aceea declararea căii de atac este în corelație cu modul de rezolvare a acesteia. Se mai arată că posibilitatea examinării de către instanța de control judiciar a cauzei sub aspectele de fapt și de drept nu este limitată, deoarece, potrivit art. 371 alin. 2 din Codul de procedură penală, instanța este obligată să examineze cauza sub toate aspectele. Faptul că partea civilă și partea civilmente responsabilă nu pot folosi căile de atac decât pe latura civilă a cauzei corespunde intereselor acestora, soluționarea acțiunii nefiind lăsată în nici un sistem de drept penal la voința persoanei vătămate, ignorându-se interesele generale ale societății.

Guvernul consideră critica de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 362 alin. 1 lit. d) din Codul de procedură penală, în raport cu prevederile art. 16 alin. (1) și (2) și ale art. 21 din Constituție, ca fiind neîntemeiată. Se arată că în procesul penal partea vătămată are drept de opțiune, în sensul că ea poate deduce acțiunea sa ca reclamant în fața instanțelor civile sau o poate alătura acțiunii penale. Partea vătămată are dreptul de a efectua acte procesuale în susținerea laturii penale a cauzei. Prin poziția sa procesuală partea vătămată este un subiect procesual secundar alăturat reprezentantului calificat (procurorul) al subiectului procesual principal care este statul. Dar persoana vătămată care a suferit o pagubă și care și-a alăturat acțiunea civilă acțiunii penale devine prin aceasta parte civilă și poate exercita acțiunea civilă în tot cursul procesului penal, deci și în căile de atac. Ea poate renunța oricând la acțiunea civilă, fără a pierde însă prin aceasta calitatea sa de parte vătămată în aceeași cauză. Apelul poate fi declarat numai

în ceea ce privește latura civilă, pentru că acesta este interesul său legitim în proces. Dacă partea civilă ar dori să atace hotărârea instanței de fond și cu privire la latura penală, ar putea-o face, însă numai în calitatea sa de parte vătămată, în cazul în care s-a constituit astfel. A contesta latura penală, atunci când, încă de la începutul procesului penal, prin însăși constituirea sa ca parte civilă și-a declarat interesul în această latură civilă a procesului penal, înseamnă a reclama, în căile de atac, un interes nelegitim, ceea ce contravine însuși art. 21 din Constituție.

Interdicția părții civile, respectiv a părții responsabile civilmente, de a ataca o hotărâre judecătorească și cu privire la latura penală nu constituie o limitare a drepturilor sale procesuale, neconstituind astfel o încălcare a principiului egalității în drepturi consacrat în art. 16 din Constituție. Dispunând de capacitate procesuală deplină cu privire la acțiunea civilă, partea civilă va putea discuta în apel sau în recurs, după caz, și aspectele penale ale hotărârii atacate, în condițiile în care de modul cum au fost soluționate acestea depinde soluționarea acțiunii civile, iar în caz de achitare, instanța va avea obligația de a se pronunța asupra laturii civile. Limitele prevăzute la art. 362 alin. 1 lit. d) din Codul de procedură penală nu constituie discriminări, ci precizări firești în raport cu interesele legitime ale acestor părți, apărute în cadrul procesului penal.

Guvernul precizează, totodată, că acest sistem este consacrat și de alte legislații, cum este cea franceză. De asemenea, arată că asupra constituționalității dispozițiilor art. 362 alin. 1 lit. d) din Codul de procedură penală Curtea Constituțională s-a pronunțat prin mai multe decizii, constatând că nu există contrarietate între acestea și prevederile Constituției.

Avocatul Poporului consideră că dispozițiile art. 362 alin. 1 lit. d) din Codul de procedură penală nu încalcă prevederile art. 21 din Constituție, deoarece, potrivit dispozițiilor constituționale ale art. 128, căile de atac pot fi exercitate în condițiile legii. În speță, partea civilă și partea civilmente responsabilă pot face apel numai pe latura civilă, nu și în legătură cu latura penală a procesului. Dar ele pot pune în discuție în apel și aspectele penale ale hotărârii atacate, dacă de modul în care acestea au fost soluționate depinde rezolvarea acțiunii introduse. Interesele acestor părți privesc latura civilă a procesului penal și de aceea declararea căii de atac este, în mod logic, în legătură cu modul de rezolvare a acesteia. Totodată, nu este limitată posibilitatea examinării de către instanța de apel a cauzei sub toate aspectele de fapt și de drept, deoarece, potrivit art. 371 alin. 2 din Codul de procedură penală, instanța, în limitele menționate în alin. 1 al aceluiași articol (cu privire la apelant și la persoana la care se referă apelul), este obligată să examineze cauza sub toate aspectele de fapt și de drept.

În ceea ce privește critica de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 362 alin. 1 lit. d) din Codul de procedură penală, în raport cu prevederile art. 16 din Constituție, Avocatul Poporului arată că aceasta nu contravine principiului egalității în drepturi, deoarece partea civilă și partea civilmente responsabilă au posibilitatea de a exercita aceleași căi de atac pe care o au procurorul și inculpatul. Limitele prevăzute la art. 362 alin. 1 lit. d) din Codul de procedură penală nu constituie discriminări, ci precizări firești în raport cu interesele legitime ale acestor părți, apărute în cadrul procesului penal. Faptul că partea civilă și partea civilmente responsabilă nu pot declara apel și cu privire la latura penală a cauzei nu le aduce acestora prejudicii, având în vedere că sarcina apărării intereselor revine Ministerului Public ca titular al acțiunii penale. În final, se evocă jurisprudența Curții Constituționale în materie, prin care a fost respinsă excepția de neconstituționalitate a dispoziției legale criticate.

Președintele Senatului nu a transmis punctul său de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale președintelui Camerei Deputaților, Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 144 lit. c) din Constituție, ale art. 1 alin. (1), ale art. 2, 3, 12 și 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 362 alin. 1 lit. d) din Codul de procedură penală, care au următorul cuprins: „*Pot face apel: [...]*”

d) partea civilă și partea responsabilă civilmente, în ce privește latura civilă.”

Autorul excepției susține că aceste dispoziții sunt contrare prevederilor art. 16 din Constituție referitoare la egalitatea în drepturi, deoarece creează o discriminare între părțile din proces, în speță pentru partea civilă și partea civilmente responsabilă. De asemenea, se susține și încălcarea prevederilor constituționale ale art. 21 referitoare la accesul liber la justiție.

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că aceasta este neîntemeiată și, în consecință, urmează a fi respinsă.

Art. 362 din Codul de procedură penală prevede persoanele care pot face apel împotriva sentințelor penale pronunțate în primă instanță, printre acestea, la alin. 1 lit. d), numărându-se partea civilă și partea civilmente responsabilă, dar numai în ceea ce privește latura civilă a cauzei, atât în cauzele în care urmărirea penală și desfășurarea judecății se îndeplinesc din oficiu, cât și în cele în care acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă. În aplicarea art. 130 din Constituție privind rolul Ministerului Public, procurorul este titularul acțiunii publice în procesul penal, ca reprezentant al intereselor generale ale societății. În acest context interdicția părții civile și a celei responsabile civilmente de a ataca latura penală a cauzei nu duce la o limitare a accesului acesteia la justiție. Instanța de control judiciar sesizată de partea civilă nu poate fi împiedicată de a constata, atunci când este cazul, că inculpatul a fost greșit achitat pentru motivul că fapta imputată nu există sau că aceasta nu a fost săvârșită de el. Această constatare produce efecte numai asupra acțiunii civile care va fi admisă, cea penală rămânând definitivă prin achitarea inculpatului. Contrarietatea de hotărâri poate fi însă înlăturată prin exercitarea căilor extraordinare de atac.

Pe de altă parte însă, având deplină capacitate procesuală în tot ceea ce privește acțiunea civilă, partea civilă și partea responsabilă civilmente vor putea discuta în apelurile sau, după caz, în recursurile lor și aspectele penale ale hotărârii atacate, dacă de modul în care au fost soluționate acestea depinde rezolvarea acțiunii civile. Astfel, în caz de achitare, instanța are obligația de a se pronunța asupra laturii civile, deci de a soluționa acțiunea civilă integral. Aceasta înseamnă determinarea existenței unui fapt civil generator de prejudicii, în condițiile art. 998 și următoarele din Codul civil. De altfel, în art. 346 din Codul de procedură penală se dispune că, în caz de achitare sau de încetare a procesului penal, instanța se pronunță, prin aceeași sentință, și asupra acțiunii civile.

Dispozițiile art. 362 alin. 1 lit. d) din Codul de procedură penală reprezintă deopotrivă și reflectarea prevederilor art. 128 din Constituție, care stabilesc că, „*Împotriva hotărârilor judecătorești, părțile interesate și Ministerul Public pot exercita căile de atac, în condițiile legii*”, adică potrivit normelor de procedură. De aceea Curtea Constituțională consideră că instituirea unor reguli privind accesul la justiție nu contravine, așa cum susține autorul excepției de neconstituționalitate, prevederilor art. 21 din Constituție, atâta

timp cât părților interesate le este asigurată utilizarea căilor de atac.

Curtea constată, de asemenea, că textul de lege criticat nu contravine nici prevederilor art. 16 alin. (1) din Constituție, referitoare la egalitatea în drepturi, deoarece atât partea civilă, cât și partea responsabilă civilmente au posibilitatea de a exercita aceeași cale de atac (apelul) pe care o au procurorul și inculpatul. Limitele prevăzute la art. 362 alin. 1 lit. d) din Codul de procedură penală nu constituie „discriminări”, ci precizări firești în raport cu interesele legitime ale acestor părți, apărute în cadrul procesului penal.

Totodată, Curtea constată că rațiunile pe care se întemeiază interdicția părții civile de a ataca latura penală în cadrul procesului penal se regăsesc și în legislația străină.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 alin. (3) și (6) și al art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, cu majoritate de voturi,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 362 alin. 1 lit. d) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Gheorghe Slutu în Dosarul nr. 1.584/P/2002 al Tribunalului Vrancea — Secția penală.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 26 iunie 2003.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
 prof. univ. dr. **NICOLAE POPA**

Magistrat-asistent,
 Florentina Geangu

HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

pentru aprobarea Regulamentului privind racordarea utilizatorilor la rețelele electrice de interes public

În temeiul art. 107 din Constituție și al art. 11 alin. (2) lit. r) din Legea energiei electrice nr. 318/2003,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. — Se aprobă Regulamentul privind racordarea utilizatorilor la rețelele electrice de interes public, prevăzut în anexa care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

Art. 2. — Instalațiile de racordare și instalațiile de utilizare care se racordează la rețelele electrice de interes public vor fi proiectate, executate și verificate sub supravegherea electricienilor autorizați și de către agenți economici atestați.

Art. 3. — Tarifele de emitere a avizelor tehnice de racordare și tarifele de racordare practicate de agenții economici se aprobă de Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei.

Art. 4. — În termen de 4 luni de la publicarea prezentei hotărâri în Monitorul Oficial al României, Partea I, Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei va emite Regulamentul privind autorizarea electricienilor și atestarea agenților economici pentru proiectarea, executarea și verificarea instalațiilor de racordare și a instalațiilor de utilizare care se racordează la rețelele electrice de interes public.

Art. 5. — (1) Prezenta hotărâre intră în vigoare la 4 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(2) Pe data intrării în vigoare a prezentei hotărâri se abrogă Hotărârea Guvernului nr. 2/1992 privind realizarea lucrărilor de alimentare cu energie

electrică a noilor consumatori, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 16 din 10 februarie 1992.

PRIM-MINISTRU
ADRIAN NĂSTASE

Contrasemnează:

Ministrul economiei și comerțului,

Dan Ioan Popescu

p. Ministrul transporturilor, construcțiilor și turismului,

Traian Panait,

secretar de stat

Președintele Autorității Naționale de Reglementare

în Domeniul Energiei,

Ion Lungu

Ministrul finanțelor publice,

Mihai Nicolae Tănăsescu

București, 17 iulie 2003.

Nr. 867.

ANEXĂ

REGULAMENT

privind racordarea utilizatorilor la rețelele electrice de interes public

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

Art. 1. — Prin prezentul regulament se reglementează etapele și procedurile necesare pentru asigurarea accesului nediscriminatoriu al utilizatorilor la rețelele electrice de interes public pentru transportul și distribuția energiei electrice.

Art. 2. — Prezentul regulament se aplică în relațiile dintre operatorii de rețea și:

a) utilizatorii noi care solicită racordarea la rețeaua electrică;

b) utilizatorii existenți care solicită un nou racord/bransament la rețeaua electrică sau modificarea unuia existent;

c) utilizatorii existenți la care s-au modificat elementele avute în vedere la racordarea la rețeaua electrică.

Art. 3. — În sensul prezentului regulament, termenii și expresiile utilizate se definesc potrivit anexei nr. 1.

Art. 4. — (1) Utilizatorii permanenți sau temporari ai rețelelor electrice pot fi:

a) producători;

b) distribuitori;

c) furnizori;

d) consumatori.

(2) Consumatorii pot fi:

a) mari consumatori;

b) mici consumatori;

c) consumatori casnici.

CAPITOLUL II

Tipuri de solicitări privind racordarea la rețelele electrice

Art. 5. — (1) Solicitanții de racordări la rețelele electrice se adresează operatorului de rețea, în oricare dintre următoarele situații:

a) apariția unui utilizator nou, definitiv sau temporar;

b) dezvoltarea unui utilizator existent;

c) separarea unui subutilizator de instalațiile unui utilizator, în vederea racordării directe la rețeaua electrică;

d) modificarea unor elemente de natură tehnică față de situația inițială, cu sau fără depășirea puterii aprobate prin avizul tehnic de racordare pentru acel loc de consum/producere;

e) modificarea unor elemente de natură administrativă față de situația inițială, fără depășirea puterii aprobate prin avizul tehnic de racordare pentru acel loc de consum/producere.

(2) Dezvoltarea unui utilizator existent implică oricare dintre următoarele situații:

a) dezvoltarea activității unui producător prin montarea de grupuri noi, înlocuirea unor grupuri existente cu altele având putere instalată mai mare, modernizarea/retehnologizarea grupurilor existente, cu creșterea puterii instalate;

b) dezvoltarea unui consumator, respectiv creșterea puterii solicitate din rețeaua electrică față de puterea aprobată anterior pentru locul de consum respectiv, determinată de extinderea activității proprii, modernizarea sau înlocuirea tehnologiei, dotarea suplimentară etc. sau de racordarea unui subconsumator la rețelele proprii;

c) dezvoltarea unui distribuitor existent.

(3) Modificarea unor elemente de natură tehnică față de situația inițială, cu sau fără depășirea puterii aprobate prin avizul tehnic de racordare pentru acel loc de consum/producere, implică oricare dintre următoarele situații:

a) modificarea naturii, structurii, caracteristicilor grupurilor generatoare/receptoarelor inițiale și/sau a cerințelor privind siguranța instalațiilor de racordare;

b) racordarea unui subutilizator;

c) separarea unor consumatori racordați inițial prin instalație unică.

(4) Modificarea unor elemente de natură administrativă față de situația inițială, fără depășirea puterii aprobate prin avizul tehnic de racordare pentru acel loc de consum/producere, implică oricare dintre următoarele situații:

a) schimbarea denumirii unui utilizator;

b) preluarea obiectivului de la un loc de consum/producere prin cumpărare, moștenire etc.;

c) modificarea tipului consumatorului.

CAPITOLUL III

Avizul tehnic de racordare

Art. 6. — Obținerea avizului tehnic de racordare de către un utilizator este obligatorie pentru fiecare loc de consum/producere, nou sau care se dezvoltă, indiferent de perioada de timp solicitată și de mărimea puterii absorbite/produse sau a sporului acesteia.

Art. 7. — Utilizatorii rețelelor electrice au obligația obținerii avizului tehnic de racordare înainte de a începe executarea sau modificarea instalației de utilizare care urmează a fi racordată la rețeaua electrică.

Art. 8. — Operatorii de rețea emit, la cerere, avize tehnice de racordare pentru obiectivele din zona în care dețin rețeaua conform licenței.

Art. 9. — (1) Avizul tehnic de racordare trebuie obținut în toate situațiile prevăzute la art. 5 alin. (1), cu excepția situației prevăzute la lit. e), când avizul se actualizează cu mențiunile de natură administrativă.

(2) În cazul pierderii sau deteriorării de către utilizator a avizului tehnic de racordare, operatorul de rețea va emite un duplicat.

Art. 10. — În cazul construcțiilor noi, modificărilor sau extinderilor, care, conform legii, necesită certificat de urbanism, avizul tehnic de racordare se va elibera după obținerea acestui certificat pentru obiectivul utilizatorului care urmează a fi racordat la rețeaua electrică.

Art. 11. — (1) Emiterea avizului tehnic de racordare se face contra cost, pe baza tarifelor de emitere a avizelor tehnice de racordare aprobate de autoritatea competentă.

(2) Stabilirea tarifelor se va face cu respectarea principiilor prevăzute în anexa nr. 2 pct. 1.

(3) Achitarea tarifului de emitere a avizului tehnic de racordare se face conform opțiunii solicitantului: o dată cu depunerea cererii, la ridicarea avizului sau 50% la depunerea cererii și 50% la ridicarea avizului.

CAPITOLUL IV

Etapele procesului de racordare la rețelele electrice

Art. 12. — Pentru realizarea racordării unui utilizator la rețeaua electrică se parcurg, după caz, următoarele etape:

- depunerea cererii de emitere a avizului tehnic de racordare de către viitorul utilizator;
- emiterea avizului tehnic de racordare;
- încheierea contractului de racordare;
- contractarea și executarea lucrărilor de racordare la rețeaua electrică;
- punerea în funcțiune a instalației de racordare;
- punerea sub tensiune a instalației de utilizare.

SECȚIUNEA 1

Depunerea cererii și a documentației pentru obținerea avizului tehnic de racordare

Art. 13. — În vederea obținerii avizului tehnic de racordare la rețeaua electrică, solicitantul se poate adresa operatorului de rețea care deține rețeaua electrică din zonă:

- prin intermediul unui furnizor care deține licență de furnizare în zonă;
- prin intermediul unui consultant de specialitate atestat;
- direct.

Art. 14. — Cererea de emitere a avizului tehnic de racordare va cuprinde cel puțin următoarele informații:

- datele de identificare a utilizatorului și, dacă este cazul, a consultantului de specialitate atestat/a furnizorului;
- obiectul solicitării de racordare: grupuri generatoare, instalații de distribuție, instalații consumatoare etc., inclusiv amplasamentul;
- angajamentul solicitantului de a respecta normele în vigoare; pentru consumatorii mici și consumatorii casnici acest angajament se face prin semnarea cererilor-tip care conțin cerințele aplicabile categoriilor respective de utilizatori;
- opțiunea pentru una dintre variantele posibile de racordare la rețeaua electrică, prezentate în studiul de soluție și avizate de operatorul de rețea;
- lista documentelor anexate cererii.

Art. 15. — (1) Documentația anexată cererii de emitere a avizului tehnic de racordare are o structură ce depinde de categoria de utilizator din care face parte solicitantul. În funcție de categoria de utilizator, documentația va cuprinde, după caz:

- avizul de amplasament, în copie;
- studiul de soluție pentru racordarea la rețeaua electrică, avizat de operatorul de rețea;

c) datele tehnice și energetice caracteristice utilizatorilor, conform reglementărilor aprobate de autoritatea competentă;

d) certificatul de urbanism, în copie și în original, care se restituie;

e) plan de situație la scară, cu amplasarea în zonă a locului de consum/producere, atât pentru construcțiile existente, cât și pentru construcțiile noi sau extinderi; pentru construcțiile noi sau modificări la cele existente, planul va fi avizat de organismele competente potrivit legii. Pentru consumatorii casnici este suficientă schița de amplasament, cu coordonate din care să rezulte precis poziția locului de consum;

f) actele societății, după caz: certificat de înmatriculare, cod fiscal sau certificat de înregistrare;

g) act de proprietate sau orice alt înscris care atestă dreptul de folosință asupra terenului/incintei/clădirii în care se constituie locul de consum/producere pentru care se solicită avizul tehnic de racordare, în copie și în original, care se restituie. În cazul spațiilor închiriate este necesar și acordul proprietarului pentru executarea de lucrări în instalațiile electrice;

h) avizul tehnic de racordare obținut anterior, în situațiile prevăzute la art. 5 alin. (1) lit. b)—d), în copie.

(2) În situația corespunzătoare art. 5 alin. (1) lit. e), documentația anexată cererii va cuprinde:

- actele doveditoare ale încadrării în una dintre cele trei situații prevăzute de art. 5 alin. (4), în copie și în original, care se restituie;
- ultimul aviz tehnic de racordare anterior, în copie;
- documentele prevăzute la alin. (1), după caz, în funcție de tipul utilizatorului și numai pentru cazurile în care se solicită și spor de putere.

(3) Pentru toate categoriile de instalații, în documentație se vor specifica cerințele privind nivelul de siguranță în punctul de delimitare pentru a fi avute în vedere la stabilirea soluției de racordare la rețeaua electrică.

Art. 16. — Avizul de amplasament se emite pe baza unei metodologii aprobate de autoritatea competentă.

Art. 17. — În cazuri justificate operatorul de rețea poate solicita date suplimentare dacă este necesar.

Art. 18. — Documentația pentru obținerea avizului tehnic de racordare va fi în mod obligatoriu semnată și de utilizator, chiar dacă aceasta a fost întocmită de către un consultant de specialitate atestat.

Art. 19. — (1) Soluția de racordare la rețeaua electrică de transport se stabilește pe baza unui studiu de soluție.

(2) Soluția de racordare la rețeaua electrică de distribuție pentru distribuitori sau grupuri generatoare, și pentru consumatorii racordați la rețeaua electrică de 110 kV, se stabilește pe baza unui studiu de soluție.

(3) Soluția de racordare la rețeaua electrică de distribuție de medie sau joasă tensiune a consumatorilor se stabilește astfel:

a) în cadrul unei fișe de soluție elaborate de operatorul de rețea; cheltuielile legate de elaborarea fișei de soluție sunt incluse în tariful de emitere a avizului tehnic de racordare pe care îl plătește utilizatorul;

b) prin excepție, în cazuri justificate, în care se impune o analiză complexă pentru stabilirea soluției de racordare, printr-un studiu de soluție; necesitatea elaborării unui studiu de soluție este stabilită de către operatorul de distribuție și comunicată utilizatorului în termen de 7 zile calendaristice de la solicitarea avizului tehnic de racordare.

Art. 20. — (1) Studiul de soluție pentru racordarea la rețelele electrice se elaborează la comanda și pe cheltuielile utilizatorilor de către operatorul de rețea sau de alți proiectanți atestați în condițiile legii.

(2) Studiul de soluție se avizează de către Comisia tehnică de avizare a operatorului de rețea.

(3) Avizul prevăzut la alin. (2) nu constituie aviz tehnic de racordare, acesta atestând numai calitatea

documentației tehnico-economice respective și fiind avut în vedere la emiterea avizului tehnic de racordare.

(4) Refuzul avizării studiului de soluție de către Comisia tehnică de avizare a operatorului de rețea trebuie justificat.

Art. 21. — (1) Operatorul de rețea va colabora cu utilizatorii pentru stabilirea celei mai avantajoase soluții de racordare la rețeaua electrică din punct de vedere tehnic și economic.

(2) În cazul grupurilor dispecerizabile racordate la rețeaua electrică de distribuție și al utilizatorilor racordați la rețeaua electrică de distribuție cu tensiunea de 110 kV, operatorul de distribuție și operatorul de transport și de sistem vor colabora pentru avizarea studiului de soluție și pentru stabilirea celei mai avantajoase soluții de racordare.

SECȚIUNEA a 2-a

Emiterea avizului tehnic de racordare

Art. 22. — (1) În termen de 7 zile de la data înregistrării cererii pentru emiterea avizului tehnic de racordare, operatorul de rețea verifică documentația depusă.

(2) În cazul în care constată că documentația este incompletă, operatorul de rețea va comunica solicitantului în termenul prevăzut la alin. (1) necesitatea completării, indicând elementele și piesele cu care aceasta trebuie făcută și dând toate informațiile necesare în acest scop.

(3) Documentația este considerată incompletă și în cazul în care a fost necorespunzător întocmită, conținând date contradictorii, planuri de situație neconcludente și altele.

(4) Timpul necesar solicitantului pentru completarea documentației se consideră suplimentar duratei reglementate de emitere a avizului tehnic de racordare.

Art. 23. — Pentru emiterea avizului tehnic de racordare, operatorul de rețea are în vedere, după caz, următoarele:

- a) capacitatea rețelei electrice;
- b) posibilitățile de racordare;
- c) soluțiile privind instalația de racordare în amplasamentul obiectivului solicitat de utilizator, din punct de vedere tehnic și economic;
- d) evaluarea modului de utilizare a capacității rețelelor electrice existente;
- e) selectarea soluției optime din punct de vedere al ansamblului rețelei electrice;
- f) identificarea unor necesități de întărire a rețelei electrice;
- g) evaluarea costurilor în rețeaua electrică în urma racordării instalațiilor solicitanților;
- h) îndeplinirea condițiilor de racordare;
- i) respectarea prevederilor normelor în vigoare.

Art. 24. — (1) Emiterea avizului tehnic de racordare pentru utilizatorii ce se racordează la rețelele electrice cu tensiunea de 110 kV sau mai mare, precum și pentru grupurile generatoare dispecerizabile se face în maximum 90 de zile calendaristice de la înregistrarea de către operatorul de rețea a documentației complete depuse de utilizator.

(2) Emiterea avizului tehnic de racordare la rețelele electrice de distribuție de medie și joasă tensiune se face în maximum 30 de zile calendaristice de la înregistrarea de către operatorul de distribuție a documentației complete depuse de utilizator.

(3) În situațiile în care emiterea avizului tehnic de racordare de către operatorul de distribuție se face cu consultarea operatorului de transport și de sistem, termenul reglementat pentru emiterea avizului tehnic de racordare de către operatorul de distribuție se prelungește până la primirea punctului de vedere al acestuia, dar nu cu mai mult de 30 de zile.

(4) Colaborarea dintre operatorul de distribuție și operatorul de transport și de sistem se face în conformitate cu procedura întocmită de operatorul de distribuție în colaborare cu operatorul de transport și de sistem și aprobată de autoritatea competentă.

Art. 25. — Operatorul de rețea are obligația de a comunica în scris solicitantului, în termenele prevăzute la art. 24, imposibilitatea de a emite avizul tehnic de racordare și motivele justificate ale refuzului, în următoarele situații:

a) satisfacerea cererii utilizatorului ar conduce la încălcarea normelor în vigoare;

b) nu a fost respectat avizul de amplasament.

Art. 26. — (1) Pentru avizele tehnice de racordare operatorul de rețea este obligat să întocmească un conținut-cadru al acestora, în funcție de categoria utilizatorilor.

(2) Conținutul-cadru al avizelor tehnice de racordare va fi aprobat de către autoritatea competentă.

Art. 27. — Avizul tehnic de racordare emis de către operatorul de rețea va conține, după caz, următoarele:

- a) puterea aprobată pentru racordare și evoluția acesteia;
- b) descrierea soluției de racordare, care include precizarea privind punctul de racordare, punctul de delimitare și lucrările ce trebuie efectuate pentru extinderea sau întărirea rețelei electrice impuse de realizarea sau modificarea instalației de racordare respective;
- c) condiții specifice pentru racordare;
- d) cerințele operatorului de rețea privind instalațiile de racordare ale utilizatorilor rețelelor electrice;
- e) cerințele de monitorizare și reglaj, inclusiv interfața cu sistemele informatice de monitorizare, comandă și achiziție de date (SCADA) și de telecomunicații;
- f) date înregistrate care necesită verificarea în timpul funcționării;
- g) evaluarea costurilor care vor fi suportate de solicitant pentru realizarea racordării la rețeaua electrică;
- h) nivelul de siguranță al rețelei electrice în punctul de delimitare;
- i) obligațiile solicitantului legate de participarea sa la menținerea siguranței în funcționare a Sistemului electroenergetic național (SEN) și la restaurarea funcționării SEN după o cădere totală sau parțială a acestuia;
- j) cerințe și condiții specifice pentru furnizarea de servicii tehnologice de sistem către operatorul de transport și de sistem și/sau operatorii de distribuție;
- k) cerințe privind protecțiile și automatizările la interfața cu rețeaua electrică;
- l) condițiile în care utilizatorul poate fi decuplat de la rețeaua electrică de către operatorul de rețea;
- m) cerințe pentru echipamentele principale de măsurare, control, protecție și automatizare din instalațiile utilizatorului;
- n) cerințe privind structura și locul de montare a echipamentelor de măsurare care servesc la stabilirea contravalorii serviciului de transport/distribuție prestat de operatorul de rețea utilizatorului;
- o) alte condiții, în funcție de cerințele specifice solicitantului, posibilitățile oferite de caracteristicile și starea rețelelor existente sau impuse de normele în vigoare la data emiterii avizului;
- p) cerințe pentru fazele de execuție, recepție, punere în funcțiune, precum și pentru perioada de funcționare a instalației;
- q) nominalizarea altor avize și acorduri, după caz;
- r) durata de valabilitate a avizului tehnic de racordare.

Art. 28. — (1) Locul și, după caz, numărul punctelor de delimitare se propun de către operatorul de rețea, se stabilesc de comun acord cu utilizatorul, cu respectarea prevederilor legale în vigoare, și se precizează în avizul tehnic de racordare.

(2) La stabilirea punctului de delimitare se vor avea în vedere:

- a) tipul instalației: de transport, de distribuție, de utilizare și altele;
- b) limita de proprietate asupra terenurilor; instalațiile operatorului de rețea nu se vor amplasa pe proprietatea utilizatorului;
- c) probabilitatea de racordare a noi utilizatori la instalația de racordare.

(3) În cazul în care, din motive tehnice sau economice, delimitarea instalațiilor nu poate fi făcută conform alin. (2) lit. b), la limita de proprietate, utilizatorul nu va emite pretenții financiare legate de existența unor instalații realizate exclusiv în beneficiul lui și amplasate pe proprietatea sa, dar care aparțin operatorului de rețea.

(4) În situația prevăzută la alin. (2) lit. c), primul utilizator va primi, din partea următorilor utilizatori racordați în primii 5 ani de la punerea în funcțiune a instalației de racordare, o compensație bănească. Valoarea acestei compensații va fi stabilită de operatorul de rețea, în baza unei metodologii aprobate de autoritatea competentă.

(5) Elementul fizic la care se stabilește punctul de delimitare (borne, cleme, cordoane și altele) trebuie să permită realizarea separării instalațiilor care aparțin operatorului de rețea de cele ale utilizatorului.

(6) Pentru blocurile de locuințe nou-construite punctele de delimitare vor fi la bornele de ieșire din contoare, montate centralizat, la parter sau pe palier.

(7) Punctul de delimitare va fi stabilit astfel încât instalațiile pentru racordarea utilizatorilor permanenți, amplasate pe domeniul public, să fie deținute exclusiv de către operatorul de rețea.

Art. 29. — (1) Pentru utilizatorii permanenți perioada de valabilitate a avizului tehnic de racordare este de minimum 25 de ani de la data emiterii.

(2) Pentru utilizatorii temporari perioada de valabilitate este perioada care a fost specificată în avizul tehnic de racordare.

Art. 30. — Avizul tehnic de racordare emis își încetează valabilitatea în următoarele situații:

a) expiră perioada pentru care a fost emis;
b) se modifică datele utilizatorului (energetice, de identitate sau de patrimoniu) care au stat la baza emiterii lui;
c) avizele organelor abilitate, emise ulterior emiterii avizului tehnic de racordare, respectiv autorizația de construire pentru obiectivul utilizatorului, impun schimbarea soluției de racordare la rețeaua electrică;

d) în termen de 18 luni de la emitere, pentru utilizatorii ce se racordează la rețelele electrice cu tensiunea de 110 kV sau mai mare și pentru grupurile generatoare dispunerabile, respectiv 12 luni de la emitere, pentru utilizatorii racordați la rețelele electrice de distribuție de medie și joasă tensiune, dacă nu a fost achitat tariful de racordare și încheiat contractul de racordare sau formele de angajare a executării lucrărilor din aval de punctul de delimitare, necesare pentru racordarea la rețeaua electrică.

Art. 31. — Eventualele contestații ale avizelor tehnice de racordare emise pentru puteri până la 100 kW inclusiv se rezolvă de către organele ierarhice ale emitentului, iar cele ale avizelor tehnice de racordare emise pentru puteri mai mari de 100 kW se rezolvă de către autoritatea competentă.

SECȚIUNEA a 3-a

Încheierea contractului de racordare

Art. 32. — (1) După primirea avizului tehnic de racordare, dacă acceptă prevederile acestuia, utilizatorul solicită în scris operatorului de rețea încheierea contractului de racordare.

(2) Prin excepție de la prevederile alin. (1), încheierea contractului de racordare nu este necesară în situația prevăzută la art. 5 alin. (1) lit. e).

Art. 33. — (1) Pentru realizarea racordării, utilizatorii achită operatorului de rețea, deținător al rețelei electrice, tariful de racordare stabilit conform metodologiei emise de autoritatea competentă, pe baza propunerilor operatorilor de rețea.

(2) Metodologia prevăzută la alineatul precedent va respecta principiile prevăzute în anexa nr. 2 pct. II.

(3) Tariful de racordare se achită într-un interval de maximum 5 zile lucrătoare de la data încheierii contractului de racordare, într-o singură tranșă, dacă părțile nu convin

alte modalități de plată, fără a se depăși însă data punerii în funcțiune a instalației de racordare.

Art. 34. — După plata tarifului de racordare, operatorul de rețea rezervă utilizatorului o parte a capacității rețelei, corespunzătoare puterii aprobate, în condițiile avizului tehnic de racordare.

Art. 35. — (1) Pentru încheierea contractului de racordare, utilizatorul va anexa la cerere următoarele documente:

a) copie a avizului tehnic de racordare;
b) copie a certificatului de înregistrare la registrul comerțului, dacă este cazul;
c) acordurile proprietarilor terenului, în original;
d) celelalte avize și acorduri prelabile nominalizate în avizul tehnic de racordare, în original;
e) autorizația de construire a obiectivului sau, în cazul construcțiilor existente, actul de proprietate, respectiv contractul de închiriere, în copie și în original, care se restituie;
f) autorizația de construire a instalațiilor de racordare la rețeaua electrică, în original;
g) autorizația de înființare sau de funcționare emisă de autoritatea competentă pentru obiectivele energetice prevăzute în legislația în vigoare, dacă este cazul, în copie.

(2) Pentru obținerea de către utilizator a acordurilor și avizelor prevăzute la alin. (1) lit. c), d) și f), operatorul de rețea are obligația întocmirii documentației tehnice necesare.

(3) Autorizația prevăzută la alin. (1) lit. f) se obține de către utilizator, o dată cu autorizația de construire a obiectivului.

(4) Prin excepție de la alin. (3), în situația în care utilizatorul nu posedă autorizația de construire a instalațiilor de racordare la rețeaua electrică, operatorul de rețea are obligația efectuării demersurilor pentru obținerea acesteia, iar termenele din contractul de racordare vor fi condiționate și decalate corespunzător.

Art. 36. — În urma îndeplinirii cerințelor prevăzute la art. 35, operatorul de rețea are obligația să propună utilizatorului proiectul de contract de racordare, în termen de maximum 30 de zile.

Art. 37. — (1) În cazul în care, pentru racordarea unui utilizator, sunt necesare lucrări de modificare sau deviere a instalațiilor electrice existente ale operatorului de rețea, rezultate din avizul de amplasament, acestea se vor face de către operatorul de rețea ca titular, pe cheltuiala utilizatorului, anterior încheierii contractului de racordare.

(2) În cazul în care lucrările de deviere sunt condiționate de realizarea instalației de racordare, cele două categorii de lucrări se vor corela prin etapizări corespunzătoare care vor fi prevăzute în contractul de racordare.

Art. 38. — După încheierea contractului de racordare și în condițiile prevăzute în acesta, operatorul de rețea soluționează toate problemele legate de realizarea racordării la rețeaua electrică, respectiv: proiectarea, construirea și punerea în funcțiune a instalației de racordare, inclusiv realizarea, în instalațiile din amonte de punctul de racordare, a tuturor condițiilor tehnice pentru asigurarea capacității necesare, în vederea preluării consumului suplimentar solicitat de utilizator la parametri calitativi corespunzători normelor în vigoare.

SECȚIUNEA a 4-a

Contractarea și executarea lucrărilor

Art. 39. — Pentru racordarea utilizatorilor la rețeaua electrică se execută, după caz, următoarele categorii de lucrări:

a) lucrări de întărire a rețelei electrice, în amonte de punctul de racordare, pentru crearea condițiilor tehnice necesare racordării unui utilizator;

b) lucrări pentru realizarea instalațiilor cuprinse între punctul de racordare și punctul de delimitare;

c) lucrări pentru realizarea instalațiilor din aval de punctul de delimitare.

Art. 40. — (1) Operatorul de rețea execută cu forțe proprii sau contractează, conform reglementărilor legale, cu terți atestați în condițiile legii, lucrările din categoriile prezentate la art. 39 lit. a) și b).

(2) Lucrările din categoria corespunzătoare art. 39 lit. a) și b) se pot contracta de către operatorul de rețea și direct cu un anumit proiectant/constructor atestat, dacă acesta a fost ales de către utilizator, care a cerut în scris în mod expres acest lucru operatorului de rețea, înainte de încheierea contractului de racordare.

(3) În situația prevăzută la alin. (2), tariful de racordare perceput de către operatorul de rețea se va recalcula în mod corespunzător.

Art. 41. — (1) Realizarea lucrărilor din categoria corespunzătoare art. 39 lit. c) este în responsabilitatea utilizatorului și se face pe cheltuiala lui.

(2) Costul lucrărilor prevăzute la alin. (1) nu este inclus în tariful de racordare, iar instalațiile rezultate rămân în patrimoniul utilizatorului.

SECȚIUNEA a 5-a

Recepționarea și punerea în funcțiune a instalațiilor

Art. 42. — (1) Recepționarea instalațiilor rezultate în urma lucrărilor prevăzute la art. 39 lit. a) și b) și punerea lor în funcțiune se realizează în conformitate cu normele în vigoare pentru aceste operații, aferente lucrărilor proprii ale operatorului de rețea.

(2) Aceste instalații rămân în patrimoniul operatorului de rețea și vor putea fi folosite pentru racordarea altor utilizatori, cu respectarea prevederilor art. 28 alin. (4).

Art. 43. — (1) Punerea sub tensiune a instalațiilor electrice ale utilizatorilor se face după depunerea la operatorul de rețea a documentației instalației de utilizare, încheierea convenției de exploatare și a contractului pentru transportul/distribuția/furnizarea energiei electrice, cu respectarea normelor și procedurilor în vigoare.

(2) Documentația tehnică a instalației de utilizare, întocmită în conformitate cu normele și procedurile în vigoare, cuprinde, după caz, documente care atestă respectarea cerințelor din avizul tehnic de racordare, finalizarea execuției lucrărilor conform proiectului, efectuarea recepției cu rezultate corespunzătoare la terminarea lucrărilor și altele.

(3) În cazul în care operatorul de rețea a solicitat expertizarea instalației de utilizare, documentația tehnică va cuprinde și rapoartele de expertiză elaborate de organisme de expertiză sau de experți atestați în condițiile legii.

Art. 44. — (1) Utilizatorul răspunde pentru starea și întreținerea instalațiilor din aval de punctul de delimitare.

(2) Operatorul de rețea răspunde pentru starea și întreținerea instalațiilor din amonte de punctul de delimitare.

Art. 45. — Utilizatorul și operatorul de rețea sunt obligați să exploateze și să întrețină în bună stare, în conformitate cu normele în vigoare, instalațiile pe care le dețin.

CAPITOLUL V

Dispoziții finale

Art. 46. — Operatorii de rețea își vor organiza activitatea privind racordarea utilizatorilor la rețea pe baza unor proceduri proprii, conforme cu prezentul regulament, astfel încât aceasta să se desfășoare operativ, cu minimum de deplasări din partea solicitanților, și vor organiza un sistem de informare a acestora privind procesul de racordare.

Art. 47. — (1) Operatorii de rețea vor oferi solicitanților sau împuterniciților acestora, contra cost, date privind caracteristicile rețelei în punctul respectiv, în vederea alcătuirii documentației pentru racordarea la rețeaua electrică, și vor pune la dispoziție solicitanților, spre consultare, documentația folosită la fundamentarea soluției de racordare.

(2) Datele tehnice referitoare la rețeaua electrică, furnizate de operatorul de rețea conform alin. (1), au caracter de confidențialitate.

Art. 48. — Sumele provenite din perceperea tarifelor de racordare la rețelele electrice se vor constitui într-un cont special al fondului de investiții, la nivelul fiecărui operator de rețea. Acest cont va fi folosit numai pentru lucrări de dezvoltare a rețelelor electrice.

Art. 49. — Constituie contravenții următoarele fapte:

a) neobținerea avizului tehnic de racordare sau nereactualizarea acestuia, după caz, de către un utilizator care se încadrează în una dintre situațiile prevăzute la art. 5;

b) începerea executării instalației de utilizare care urmează a fi racordată la rețeaua electrică sau modificarea acesteia fără obținerea în prealabil a avizului tehnic de racordare;

c) emiterea avizului tehnic de racordare, în cazul în care lipsește documentația anexată cererii de emitere a avizului tehnic de racordare sau când aceasta este incompletă;

d) emiterea avizului tehnic de racordare fără stabilirea unei soluții de racordare, conform prezentului regulament;

e) elaborarea studiului de soluție de către proiectanți care nu sunt atestați în condițiile legii;

f) realizarea instalației de racordare pe baza unui aviz tehnic de racordare care și-a încetat valabilitatea;

g) încălcarea prevederilor art. 34, 47 și 48;

h) refuzul nejustificat al Comisiei tehnice de avizare a operatorului de rețea de a aviza studiul de soluție;

i) nerespectarea de către operatorul de rețea a prevederilor art. 25;

j) nerespectarea de către operatorul de rețea a prevederilor art. 35 alin. (2);

k) refuzul operatorului de rețea de a contracta direct cu un proiectant/constructor atestat, în condițiile art. 40 alin. (2);

l) punerea sub tensiune a instalațiilor electrice ale utilizatorilor cu încălcarea prevederilor art. 43;

m) nerespectarea de către operatorul de rețea a termenelor prevăzute la art. 22, 24 și 36;

n) practicarea de către operatorul de rețea a altor tarife decât cele aprobate de autoritatea competentă;

o) încheierea de către un operator de rețea sau furnizor a unui contract cu un utilizator care se încadrează în una dintre situațiile prevăzute la art. 5, dacă acesta din urmă nu a obținut în prealabil un aviz tehnic de racordare.

Art. 50. — (1) Contravențiile prevăzute la art. 49 lit. a)—f) se sancționează cu amendă de la 1.000.000 lei la 2.000.000 lei, în cazul persoanelor fizice, respectiv de la 100.000.000 lei la 150.000.000 lei, în cazul persoanelor juridice.

(2) Contravențiile prevăzute la art. 49 lit. g)—o) se sancționează cu amendă de la 2.000.000 lei la 5.000.000 lei, în cazul persoanelor fizice, respectiv de la 150.000.000 lei la 200.000.000 lei, în cazul persoanelor juridice.

(3) Contravenientul poate achita, pe loc sau în termen de cel mult 48 de ore de la data încheierii procesului-verbal ori, după caz, de la data comunicării acestuia, jumătate din minimul amenzii prevăzute la alin. (1) și (2).

Art. 51. — Constatarea contravențiilor și aplicarea amenzilor se fac prin reprezentanți împuterniciți de autoritatea competentă.

Art. 52. — Contravențiilor prevăzute la art. 49 și 50 le sunt aplicabile dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările ulterioare.

Art. 53. — Anexele nr. 1 și 2 fac parte integrantă din prezentul regulament.

Art. 54. — Până la intrarea în vigoare a prezentului regulament, autoritatea competentă aprobă metodologiile și procedurile prevăzute de art. 24 alin. (4), art. 28 alin. (4) și art. 33 alin. (1).

DEFINIȚII

<i>Amonte, aval</i>	Noțiuni asociate sensului de parcurgere a instalațiilor dinspre instalațiile operatorului de rețea spre instalațiile utilizatorului
<i>Autoritate competentă</i>	Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei — ANRE
<i>Aviz de amplasament</i>	Răspunsul scris al operatorului de rețea la cererea unui solicitant, în care se precizează punctul de vedere al acestuia față de propunerea de amplasament a obiectivului solicitantului
<i>Aviz tehnic de racordare</i>	Aviz scris valabil numai pentru un anumit amplasament, care se emite de către operatorul de rețea, la cererea unui utilizator, asupra posibilităților și condițiilor de racordare la rețeaua electrică, pentru satisfacerea cerințelor utilizatorului precizate la solicitarea avizului
<i>Branșament</i>	Instalație de racordare la joasă tensiune
<i>Capacitate (de transport/distribuție) a rețelelor electrice</i>	Încărcarea maximă (A/kVA) în condiții de dimensionare și funcționare date, cu satisfacerea parametrilor de calitate ai energiei electrice în punctele de delimitare
<i>Cerere de racordare</i>	Document prin care se solicită accesul la rețeaua electrică și emiterea avizului tehnic de racordare
<i>Consultant de specialitate atestat</i>	Persoană fizică sau juridică ce obține de la organele abilitate prin lege dreptul de a acorda asistență tehnică, de a proiecta, a executa și/sau a conduce execuția de instalații electrice, în limita unor competențe.
<i>Consumator casnic</i>	Consumator care utilizează energie electrică în exclusivitate în scopuri casnice (pentru iluminat artificial în interiorul și exteriorul locuinței, precum și pentru funcționarea receptoarelor electrocasnice din propria locuință). Receptoarele electrocasnice cuprind totalitatea bunurilor de larg consum destinate uzului propriu și alimentate cu energie electrică la tensiunea de 230/400 V
<i>Consumator temporar</i>	Consumator care utilizează energie electrică pentru o perioadă limitată, în scopul construirii, reparării, amenajării unor obiective, precum și pentru organizarea sau desfășurarea unor activități limitate în timp
<i>Convenție de exploatare</i>	Act juridic încheiat între operatorul de rețea și un utilizator, prin care se precizează aspecte legate de delimitarea instalațiilor, realizarea conducerii operative prin dispecer, condițiile de exploatare și întreținere reciprocă a instalațiilor, reglajul protecțiilor, executarea manevrelor, intervenții în caz de incidente etc.
<i>Distribuitor</i>	Similar, operator de distribuție
<i>Distribuție</i>	Transmiterea energiei electrice prin rețelele de distribuție de la rețelele de transport sau de la producători către instalațiile consumatorilor
<i>Fișă de soluție</i>	Documentație tehnică în care se stabilește și se propune soluția de racordare la rețea a unui utilizator, atunci când aceasta este unică și evidentă, și care conține un minim de elemente și date ale rețelei și utilizatorului, prin care se justifică soluția propusă
<i>Grup (generator)</i>	Ansamblu de mașini rotative destinat să transforme energia de altă formă în energie electrică
<i>Instalație de racordare</i>	Instalație electrică realizată între punctul de racordare la rețeaua electrică și punctul de delimitare dintre operatorul de rețea și utilizator
<i>Instalație de utilizare</i>	Instalație electrică a utilizatorului, în aval de punctul de delimitare
<i>Licență</i>	Act tehnic și juridic emis de autoritatea competentă, prin care se acordă o permisiune unei persoane juridice, română sau străină: a) de exploatare comercială a instalațiilor autorizate de producere, transport, dispecerizare, distribuție și măsurare a energiei electrice; b) de furnizare (comercializare) a energiei electrice
<i>Loc de consum</i>	Incintă sau zonă în care sunt amplasate instalațiile de utilizare ale unui consumator, inclusiv ale subconsumatorilor săi, unde se consumă energie electrică furnizată prin una sau mai multe instalații de racordare. Un consumator poate avea mai multe locuri de consum

<i>Loc de producere</i>	Incintă în care sunt amplasate instalațiile de producere a energiei electrice ale unui utilizator al rețelei electrice
<i>Mari consumatori</i>	Consumatori cu puteri contractate (pentru consumatori noi – puterile maxime simultan absorbite, solicitate prin cererea de aviz tehnic de racordare) de peste 100 kW pe loc de consum
<i>Mici consumatori</i>	Consumatori cu puteri contractate (pentru consumatorii noi – puterile maxime simultan absorbite, solicitate prin cererea de aviz tehnic de racordare) de 100 kW sau mai mici pe loc de consum, cu excepția consumatorilor casnici
<i>Nivel de siguranță</i>	Capacitate a rețelei electrice de a asigura continuitatea în alimentarea cu energie electrică a consumatorilor, caracterizată prin indicatori (medii sau maximi, corespunzător unui anumit nivel de risc) determinați în punctele de delimitare
<i>Norme</i>	Standarde, coduri, regulamente, reglementări, instrucțiuni, prescripții energetice, hotărâri și alte acte normative, precum și contracte sau alte documente oficiale
<i>Obiectiv (energetic)</i>	Ansamblu al instalațiilor, construcțiilor și echipamentul aferent, care este proiectat să producă/să consume, să transporte și/sau să distribuie energie electrică
<i>Operator de distribuție (similar, distribuitor)</i>	Persoana juridică, titulară a unei licențe de distribuție, care deține, exploatează, întreține, modernizează și dezvoltă rețeaua electrică de distribuție
<i>Operator de transport și de sistem</i>	Persoana juridică, titulară de licență pentru transportul energiei electrice și servicii de sistem
<i>Operator de rețea</i>	După caz, operatorul de transport și de sistem sau operatorul de distribuție
<i>Producător de energie electrică</i>	Persoana fizică sau juridică, titulară de licență, având ca specific activitatea de producere a energiei electrice, inclusiv în cogenerare
<i>Punct de delimitare</i>	Loc în care instalațiile utilizatorului se delimitează ca proprietate de instalațiile operatorului de rețea
<i>Punct de măsurare</i>	Locul de racordare a transformatoarelor de măsurare sau la care este conectată aparatura și ansamblul instalațiilor care servesc la măsurarea puterii și energiei electrice tranzacționate
<i>Punct de racordare (la rețeaua electrică)</i>	Punct fizic din rețeaua electrică la care se racordează un utilizator
<i>Putere aprobată</i>	Putere activă (aparentă) maximă pe care utilizatorul o poate simultan absorbi sau evacua prin instalația de racordare la rețeaua electrică pentru care se emite avizul tehnic de racordare. Se trece în avizul tehnic de racordare și este puterea luată în considerare la dimensionarea instalației de racordare a utilizatorului respectiv și la rezervarea de capacitate în rețeaua electrică
<i>Putere instalată</i>	Putere activă nominală indicată în documentația tehnică a fabricii constructoare, care este înscrisă pe plăcuța indicatoare sau care este indicată de fabricant
<i>Putere instalată totală</i>	Sumă a puterilor instalate ale tuturor receptoarelor/grupurilor pentru un loc de consum/producere
<i>Racord</i>	Instalație de racordare la medie și înaltă tensiune
<i>Rețea electrică de interes public</i>	Rețeaua electrică la care se pot racorda cel puțin doi utilizatori
<i>SCADA</i>	Sistem informatic de monitorizare, comandă și achiziție de date pentru un proces tehnologic/instalație
<i>Serviciu tehnologic de sistem</i>	Serviciu de sistem asigurat, de regulă, de către producători, la cererea operatorului de transport și de sistem
<i>Serviciu de distribuție</i>	Serviciu care constă în exploatarea, întreținerea, dezvoltarea rețelei electrice de distribuție în scopul transmiterii energiei electrice de la producători/operator de transport/alți distribuitori la utilizatori, conform contractelor încheiate, în condiții corespunzătoare de siguranță și calitate
<i>Sistem electroenergetic</i>	Ansamblul instalațiilor electroenergetice interconectate prin care se realizează producerea, transportul, conducerea operativă, distribuția, furnizarea și utilizarea energiei electrice
<i>Solicitant</i>	Persoană fizică sau juridică, actual sau potențial utilizator al rețelei electrice, care solicită un aviz tehnic de racordare la rețeaua electrică

<i>Studiu de soluție</i>	Documentație tehnico-economică în care, pe baza datelor și cerințelor unui utilizator și a caracteristicilor rețelei, se stabilesc, se analizează și se propun variante raționale, posibile tehnic și fezabile economic, pentru soluții de racordare la rețea a instalației utilizatorului
<i>Subutilizator</i>	Producători, furnizori, distribuitori, consumatori, orice persoană fizică sau juridică ale cărei instalații electrice sunt racordate la instalațiile electrice ale unui utilizator aflat în apropierea sa
<i>Tarif de emiterie a avizului tehnic de racordare</i>	Tarif reglementat care reprezintă cheltuiala medie efectuată de un operator de rețea pentru emiterea unui aviz tehnic de racordare, stabilită pe bază de deviz.

*ANEXA Nr. 2
la regulamentul*

I. Principii de stabilire a tarifelor de emiterie a avizelor tehnice de racordare

Tarifele de emiterie a avizelor tehnice de racordare se vor stabili pe baza cheltuielilor medii efectuate de operatorii de rețea, avându-se în vedere:

1. Tipul solicitării privind racordarea la rețelele electrice, în conformitate cu cap. II din regulament
2. Tensiunea rețelei la care se solicită racordarea
3. Gradul de dificultate în stabilirea soluției de racordare la rețea a instalației utilizatorului
4. Durata și complexitatea operațiunilor și acțiunilor desfășurate pentru emiterea avizului tehnic de racordare.

II. Principii de calcul pentru tariful de racordare

Pentru racordarea la rețeaua electrică deținută și exploatăată de un operator de rețea, utilizatorii vor plăti acestuia următoarele tarife:

1. Utilizatorii racordați la o rețea electrică cu tensiunea de 110 kV sau mai mare, ori pe barele de medie tensiune ale stațiilor de transformare vor plăti un tarif care va fi egal cu valoarea lucrărilor din categoriile prezentate la art. 39 lit. a) și b) din regulament, stabilită pe bază de deviz general.

2. Utilizatorii racordați la rețelele de distribuție de medie și/sau joasă tensiune vor plăti un tarif T, având trei componente: $T=A+B+C$.

2.1. $A = (a_1 \times S)$ reprezintă componenta tarifului de racordare corespunzătoare capacității rezervate utilizatorului în rețeaua din amonte de punctul de racordare, determinată pe bază de costuri medii; a_1 sunt tarife reglementate, exprimate în lei/kVA, iar S este puterea/șporul de putere aprobat prin avizul tehnic de racordare la rețeaua electrică de distribuție, în kVA.

Tarifele „ a_1 ” vor avea valori diferențiate în funcție de tensiunea și tipul rețelei de racordare, de punctul de delimitare, punctul de racordare și distanța acestuia față de sursele de energie (post sau stație electrică de transformare).

2.2. B reprezintă componenta tarifului de racordare corespunzătoare lucrărilor din categoria prezentată la art. 39 lit. b). Aceasta se stabilește în funcție de lungimea racordului (bransamentului), puterea aprobată, tensiunea, tipul rețelei, zonă, pe baza unor indici specifici reprezentând costuri medii pe unitatea de măsură (km, kVA, kW, buc. etc.).

2.3. C reprezintă componenta tarifului de racordare corespunzătoare recepției lucrărilor și punerii sub tensiune a instalației utilizatorului.

2.4. Tarifele reglementate „ a_1 ”, „C” și indicii specifici se propun de către operatorii de distribuție și se aprobă de autoritatea competentă. Ele vor fi revăzute anual.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI – CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, str. Izvor nr. 2–4, Palatul Parlamentului, sectorul 5, București, cont nr. 2511.1–12.1/ROL Banca Comercială Română – S.A. – Sucursala „Unirea” București și nr. 5069427282 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București (alocat numai persoanelor juridice bugetare).

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1, bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 411.58.33 și 411.97.54, tel./fax 410.77.36.

Tiparul : Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, tel. 490.65.52, 335.01.11/2178 și 402.21.78, E-mail: marketing@ramo.ro, Internet: www.monitoruloficial.ro